

MORGENDIENST

zondag 18 november 2018, 25^e zondag na Pinksteren

Doopdienst voor twee kinderen

m.m.v. Cantorij

Grote Kerk, Wildervank

voorganger: ds. Marien Grashoff

Oefenen : *Lied 355*

Welkom

DIENST VAN VOORBEREIDING

Aanvangslied : *Lied 906: 1, 8*

Moment van stilte

Groet

Gebed voor de wereld

Woord van bemoediging¹

O God, die alle leven tot aanzijn roept,
DE AARDE, DE ZEE EN DE HEMEL ZIJN VAN U.

Uw aanwezigheid is overal rondom ons,
IEDER DEELTJE IS VOL VAN UW ENERGIE.

Uw Geest geeft leven aan wie wonen op de aarde,
MET HAAR ZIEN WIJ UIT NAAR GERECHTIGHEID,
naar verlossing voor de hele schepping,
NAAR VOEDSEL VOOR HONGERIGEN,
naar bevrijding voor gevangenen –
WIJ ZIEN UIT NAAR UW KONINKRIJK VAN VREDE.
AMEN.

Glorialied : 'Heer, ik kom tot u' (*Opw 488*)

DIENST VAN HET WOORD

Woord bij de opening van de Schrift

²Hoort nu het Woord van God
dat tot ons komt vanuit de Schriften
ONS HART EN ONS HOOFD ZIJN GEREED.

Laat God erbij zijn als wij horen,
laat hij erbij zijn in ons verstaan.
AMEN.

Ruimte voor de kinderen

¹ Ontleend aan de 'Service of Prayer for Justice & Peace; *Iona Abbey Worship Book* (2014), p73.

² *Iona Abbey Worship Book* (2017), p26v.

Lezing uit het Oude Testament : Psalm 131³

Zingen : *Lied* 527: 1, 2, 5

Lezing uit het Nieuwe Testament : Matteüs 18,1-5⁴

Zingen : 'Wil je wel geloven' (AWN III,9)

Preek

We lezen een Psalm en we lezen woorden van Jezus. Laten we die eens naast elkaar leggen. Letterlijk, zou ik haast zeggen. Wat de Psalm zingt, zegt dan de evangelist in andere woorden. En omgekeerd: wat we horen in het evangelie klinkt als een voller accoord dankzij de Psalm.⁵

-

*...ik zoek niet wat te groot is
voor mij en te hoog gegrepen...*

Pelgrims leren onderweg naar Jeruzalem bescheidenheid. De tocht kan zwaar zijn door hitte, maar ook door kou. En die fysieke tocht weerspiegelt ook hun levensreis in geestelijke zin. De Psalm zingt het al duizenden jaren, maar pelgrims van vandaag ervaren nog precies hetzelfde wanneer ze op eigen kracht naar Santiago trekken. Of ook gewoon door Zeeland en Vlaanderen lopen – zoals de pelgrimsgroep die ik in Goes gestart heb. Geaardheid en bescheidenheid horen bij elkaar.

Maar de leerlingen van Jezus zitten nog helemaal gevangen in het denken van groot-groter-grootst, terwijl ze het notabene hebben over *het koninkrijk der hemelen*. Ze praten over hoe de aarde en de samenleving vanuit Gods perspectief vernieuwd moeten worden, maar ze denken nog steeds in de machtsverhoudingen van de oude wereld. In het verhaal van Matteüs is de blik al naar Jeruzalem gericht,⁶ hun pelgrimstocht is al begonnen, maar de leerlingen moeten nog veel leren.

-

Jezus zegt hun dat zij als grote mannen – want zo zien zij zichzelf kennelijk – eerst maar eens goed moeten kijken naar een kind. In plaats van te vragen wie er vooraan mag staan, zet Jezus een kind in het midden.

Wij vinden dat vertederend. Dat is het óók, maar de boodschap voor de leerlingen – en voor

³ [Nieuwe bijbelvertaling](#) (2014) – iets bewerkt.

⁴ [Naardense bijbel](#) (2014) – iets bewerkt.

⁵ Daar valt exegetisch – 'uitlegkundig' – vast wel wat op af te dingen. Wat ik doe is een parallelle construeren tussen Psalm 131,1 en Matteüs 18,1, tussen 131,2 en 18,3-4, en tussen 131,3 en 18,5. Vooral die laatste verbinding is exegetisch lastig te onderbouwen, maar ik vind het homiletisch – 'preekkundig' – wel te verdedigen. Hetgeen hopelijk zal blijken uit het vervolg van deze preek.

⁶ De blik richten naar Jeruzalem begint in [Matteüs 16,21](#) waar Jezus uitspreekt dat hij naar Jeruzalem moet gaan, daar zal lijden en gedood worden om *ten derden dage opgewekt te worden*. Aansluitend roept Jezus zijn leerlingen op om hun *kruis op te nemen* en *hem te volgen* ([16,24](#)). In [17,22v](#) spreekt Jezus voor een tweede keer over dat komende lijden, en nog een derde keer wanneer ze daadwerkelijk onderweg zijn naar Jeruzalem ([20,17vv](#)). Direct na die derde aankondiging gaat het opnieuw over groot-groter-grootst, ditmaal door een vraag van *de moeder van de zonen van Zebedeüs* ([20,20-28](#)). Als het in [18,1](#) gaat over *dát tijdstip* verwijst dat naar deze aankondigingen van het lijden.

ons! – is een stuk scherper. Een kind beziet de wereld met ongeveinsd vertrouwen; een kind durft nog gewoon toe te geven dat het iets niet kan of verkeerd doet; een kind kan nog vol goede moed opnieuw beginnen en onbevangen bijleren; en vooral durft een kind steeds weer nieuwe dingen te proberen. Een kind kan Pippi Langkous nog nazeggen en nadoen: ‘Ik heb het nog nooit gedaan, dus ik denk wel dat ik het kan.’

Willen we ook maar iets gewaar kunnen worden van dat verwachtingsvolle maar verborgen *koninkrijk der hemelen* – dat toch echt hier op aarde moet beginnen – dan moeten we *als een kind* worden, zegt Jezus. Gewoon kijken hoe een baby voluit vertrouwt op onze zorg en liefde; hoe een peuter dapper stappend de wereld steeds verder verkent; hoe een kleuter tegelijk alles wil leren en hard ‘nee’ roept; hoe kinderen lerend spelen en spelend leren.⁷

Dus niet eerst je kansen berekenen, je positie versterken, een leidersrol zoeken. Dat is allemaal sterke-mannen-werk en als Jezus’ leerlingen *iets* moeten afleren, dan is het dat wel.

In de Psalm komt het kind naar voren als een oerbeeld van rust en vertrouwen. De pelgrims op weg naar Jeruzalem hebben kinderen bij zich. Die zijn als een spiegel. Fysiek kunnen ze veel meer dan we vaak denken en mentaal zijn ze een stuk flexibeler dan volwassenen. De Psalmdichter weet heel goed wat hij zegt: ‘Mijn ziel is zo gerust en vertrouwend als een kind.’

Toen onze kinderen klein waren kampeerden wij met fiets en tent. Meestal trokken we iedere dag verder. Toen ik op een avond onze dochter in haar 1-persoons tentje instopte – de pop sliep al in het poppententje onder de luifel – zei ik: ‘Spannend, hè? Waar zou je morgenavond nu weer gaan slapen?’ Ze keek me verbaasd aan: ‘Gewoon in mijn tent, papa.’ Zo eenvoudig kan vertrouwen zijn. Wij maakten ons zorgen of de kinderen het wel zouden halen, of wind en regen geen spelbrekers zouden zijn, of we op tijd een winkel zouden vinden, enzovoort. Zij fietsten gewoon en sliepen als rozen in hun slaapzak.

-

Niet denken in groot-groter-grootst, vertrouwen en durven veranderen als een kind. Dat zijn de twee leerpunten vanmorgen. Maar het belangrijkste zit toch in de laatste woorden van de Psalm en van Jezus.

Jezus onderwijst zijn leerlingen, zoals ook de pelgrims al zingend zichzelf onderwijzen, maar dit is niet zomaar een lesje. De Psalmdichter zingt van zijn *ziel*. Dat is: de kern van zijn leven, dat wat hem verbindt met alle andere schepsels en bovenal met God. Bescheidenheid en vertrouwen zijn niet zomaar ‘skills’ waar je je voordeel mee kunt doen. Ze zijn absoluut nodig om te komen bij de kern van je eigen leven.

Jezus besluit zijn onderwijs met deze woorden:

*...wie één zo'n kind om mijn naam
zal ontvangen, ontvangt mij.*

Daar lezen we gemakkelijk overheen alsof het niet meer is dan een toevoeging. Maar hier zit

⁷ Hiëronymus van Alphen raadde het al aan in zijn beroemde ‘kindergedigt’ [Het vrolijk leeren](#) (1782):
*Mijn speelen is leeren, mijn leeren is speelen,
En waarom zou mij dan het leeren verveelen?*

juist de kern van de zaak.

Je kunt wel zeggen dat je *als een kind* moet zijn, maar *doe* je het ook? Dat komt pas wanneer je een kind werkelijk aankijkt. Dat wil zeggen: je laat raken door een kind op zo'n manier dat het je eigen persoon ook werkelijk bereikt. De bijbelse uitdrukking ervoor is: elkaar ontmoeten van aangezicht tot aangezicht. Het vraagt dat we horen en zien met zintuigen, met verstand en vooral ook met ons hart.

-

Zo dopen wij vanmorgen twee kinderen. De ouders weten hoe kwetsbaar en hoe krachtig zij zijn. Ze vertederen en ze houden je wakker. We brengen onze pasgeborenen symbolisch voor het aangezicht van God. In het symbool van het water drukken wij uit dat God zijn kinderen vergeeft en aanvaardt. Zo ontvangen wij hen: als kinderen van God.

Mogen zij de hoop en het vertrouwen voeden dat wij allemaal nodig hebben om de toekomst tegemoet te treden. Niet als een strijd om de beste plaats, maar als een pelgrimstocht door het leven. Ga met God, en hij zal met je zijn.

Amen.

Zingen : *Lied 355*

DIENST VAN DE DOOP

Collecte

Gebeden

Voorstellen van dopelingen en doopouders

Doopgedachtenis⁸

Ik ben niet wat ik doe,
ik ben niet wat ik heb,
ik ben niet wat anderen mensen van mij zeggen.

Ik ben geliefd door God.
Dát is wat ik ben.
Niemand kan dat van mij afnemen.

Ik hoef me geen zorgen te maken,
ik hoef me niet te haasten.

⁸ Samengesteld uit twee teksten die werden aangereikt door de doopouders:

"I'm not what I do. I'm not what I have. I'm not what people say about me. I am the beloved of God. It's who I am. No one can take it from me. I don't have to worry. I don't have to hurry. I can trust my friend Jesus and share his love with the world."

En (W. Paul Young, *De Oversteek*, slotaline):

"In het middelpunt staat de zichzelf schenkende op de ander gerichte liefde van Vader, Zoon en heilige Geest, uitbundig aan ons getoond in de persoon van Jezus. Uw genade is een niet-aflatende genegenheid die niet afhangt van onze prestaties - een liefde waaraan wij niet bij machte zijn iets te veranderen."

Ik kan vertrouwen op mijn vriend Jezus
en zijn liefde delen met de wereld.

De genade van Gods Geest
wordt mij geschonken uit liefde,
ongeacht mijn prestaties
of mijn tekortkomingen,
een liefde die de wereld verandert
en de schepping zal voltooien.

Amen.

Muziek : 'Vlinder' (*OpwKids* 314)

Doopgebed

Muziek : 'God van licht' (*Opw* 807)

Doop

Aanvaarding

Felicities

Dooplied : 'Verbonden met vader en moeder' (*GotZ* 79: 1, 2, 4)

Dankgebed

Onze Vader

Slotlied : *Lied* 416: 1, 2, 4

Zegen